

Redaktion

Bo J A Haglund, redaktör och ansvarig utgivare
Emmie Wallin, redaktionssekreterare
Jan Halldin, debattredaktör

Socialmedicinsk tidskrifts styrelse/nätverk

Ragnar Westerling ordförande, Peter Allebeck, Preben Berntsen, Anne Hammarström, Stig Larsson, Martin Lindström, Elsy Söderberg, Katarina Wilhelmson.

Kultur som förändringsinstrument för bättre folkhälsa

José Antonio Abreu, polarpristagare år 2009, har i 35 år visat vilken social- och politisk utvecklingskraft som finns inom musiken som kulturyttring. Abreu har byggt upp El Sistema med socialt inriktade musikskolor för fattiga barn i urbana slumområden eller på landsbygden i Venezuela. Det är ett kraftfullt exempel på den sociala förändringskraft för bättre hälsa som finns i musiken. Idag ingår mer än 300 000 barn från social låg- och medelklass enligt Abreu i dessa musikskolor för främst klassisk musik. Ett exempel från El Sistema är dirigenten Gustavo Dudumel som under några år var ledare för Göteborgssymfonikerna. Musikskolorna är till övervägande del statsfinansierade och utgör en del av Venezuelas sociala program för att bryta fattigdomens cirklar. År 2009 tilldelades Abreu även TED priset, som ges till nya viktiga ideer för mänsklighetens positiva utveckling (Abreu's TEDTALK: http://www.ted.com/talks/jose_abreu_on_kids_transformed_by_music.html).

När man ser på kulturupplevelser som de utformats av El Sistema runt musiken är den sociala förändringspotentialen överväldigande. Men, andra kulturupplevelser har samma möjligheter att bortom orden åstadkomma förändring. Det kan gälla användande av konst, dans eller drama. Brister på kulturupplevelser har ogynnsamma effekter på hälsa med både kortare medellivslängd och högre sjuklighet. Olle Bygren har i flera svenska studier visat på detta förhållande. Under de senaste åren har studier av betydelsen av kreativt skapande för olika typer av sjukdomar presenterats. Två avhandlingsexempel är Inger Östers: Bild terapi vid bröstcancer. Kvinnors berättelser i ord och bild (2007) och Karen la Cour: Activities as resources when living with cancer (2008). Båda ger exempel på den hälsofrämjande, salutogena, möjlighet som finns i kulturupplevelser. Bordieu har etablerat kulturellt kapital som överordnat begrepp för kulturens inverka på hälsa. Studier visar att kulturellt kapital utgör en jämbördig förklaring till socialt kapital och ekonomiskt kapital som förklarande mekanism till hälsa och sjuklighet. Det behövs mer forskning inom detta område.

Bo J A Haglund
Redaktör